

OP VVV – Místní akční plány rozvoje vzdělávání

Pojďme se bavit o vzdělávání na regionální úrovni

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP VV - Místní akční plány rozvoje vzdělávání
Pojďme se bavit o vzdělávání na regionální úrovni

Vydavatel:
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci
s Národní sítí Místních akčních skupin České republiky, z.s.

Praha, 2018
Neprodejná publikace

OP VVV – Místní akční plány rozvoje vzdělávání

Pojďme se bavit o vzdělávání na regionální úrovni

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Úvodní slovo	6
Nositelé Místních akčních plánů vzdělávání	8
Akční plánování v OP VV	9
Spolupráce s Národní sítí Místních akčních skupin	13
Role MAPů ve strategickém rozvoji škol je klíčová	16

Příklady dobré praxe

18

Chomutov

19

Ostrava

23

Praha 3

26

Šumperk

29

Přínos akčního plánování
očíma zapojených aktérů

32

Úvodní slovo náměstka pro řízení sekce EU a ESIF Václava Velčovského

Milé čtenářky, milí čtenáři,

začněme pouze zdánlivě jednoduchou otázkou: co je to MAP? Bohemisté by řekli, že je to genitiv plurálu od slova mapa. Anglisté by prohlásili, že je to anglický výraz pro mapu. Chemici by opáčili, že se jedná o hnojivo monoamonium fosfát. A v neposlední řadě biochemici by tvrdili, že MAP je s mikrotubulami asociovaný protein. Ale Vy, kteří držíte v rukou tuto brožuru, víte, že v oblasti školství a vzdělávání se bavíme o Místních akčních plánech rozvoje vzdělávání. Je mi velkou ctí Vám představit, jak právě prostřednictvím MAPů dochází ke zkvalitňování vzdělávání v České republice.

Tento jedinečný koncept byl vytvořen v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání s cílem podpořit vedení a plánování vzdělávání v co nejmenších územních jednotkách. Chtěli jsme, aby si k sobě našli cestu rodiče, učitelé, ředitelé, zřizovatelé škol, místní spolky – prostě všichni aktéři, kteří mají co říct ke vzdělávání v daném místě, a aby spolu začali plánovat, jak zajistit, aby vzdělávání v širokém slova smyslu

co nejlépe odpovídalo potřebám místních obyvatel. Jsem rád, že po třech letech realizace těchto projektů vidíme konkrétní výsledky.

MAPy umožnily vybudovat systém spolupráce mezi zřizovatelem, školami, školskými zařízeními, organizacemi poskytujícími sociální služby a dalšími relevantními partnery. Tito stakeholdeři společně identifikovali problémy, hledali (a většinou také našli) jejich příčiny a ve vzájemné interakci navrhli řešení. To může spočívat v celé řadě opatření: od změny jízdního řádu místních autobusů, přes úpravu otevírací doby družiny či zaměstnání chůvy až po přístavbu školy a její vybavení novou počítačovou technikou. Obrovskou přidanou hodnotou je především fakt, že se o vzdělávání začalo mluvit a že se hledaly cesty, jak ho zlepšit. Díky MAPům se tyto otázky dostaly do širokého povědomí a také díky nim se z nich staly prioritní oblasti obcí, krajů i celé České republiky.

MAPy byly výzvou nejen pro jednotlivé realizátory těchto projektů, ale také pro nás – představitele státní správy. Výstupy z MAPů se totiž používají jak pro plánování dalších výzev z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), tak z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) či z pražského Operačního programu Praha – pól růstu (OP PPR).

Díky tomu jsme podpořili synergie mezi jinak do značné míry uzavřenými systémy intervencí. Výstupy z MAPů rovněž využívá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jako analytický a datový vstup pro další plánování rozvoje celé vzdělávací soustavy České republiky. Představují totiž zcela jedinečný pramen poznání potřeb v jednotlivých územích.

Než se pustíte do dalšího čtení, rád bych na tomto místě poděkoval všem, kteří 222 MAPů realizují: tedy 70 obcím a mikroregionům, 20 městským částem hlavního města Prahy, 132 Místním akčním skupinám (MAS) a statisícům lidí, kteří se do jejich tvorby přímo či nepřímo zapojili. V neposlední řadě děkuji také kolegům, kteří pod vedením paní ředitelky Anety Caihamlové MAPy metodicky vedou, a projektovým manažerům pod vedením pana ředitele Stanislava Tvaroha, kteří jednotlivé projekty administrují. Myslím, že máme na co být hrdí. Budu moc rád, pokud v tomto konceptu budeme moct pokračovat také v budoucím programovém období, protože jsem přesvědčen, že se velmi dobře osvědčil. Pojdme se společně bavit o vzdělávání...

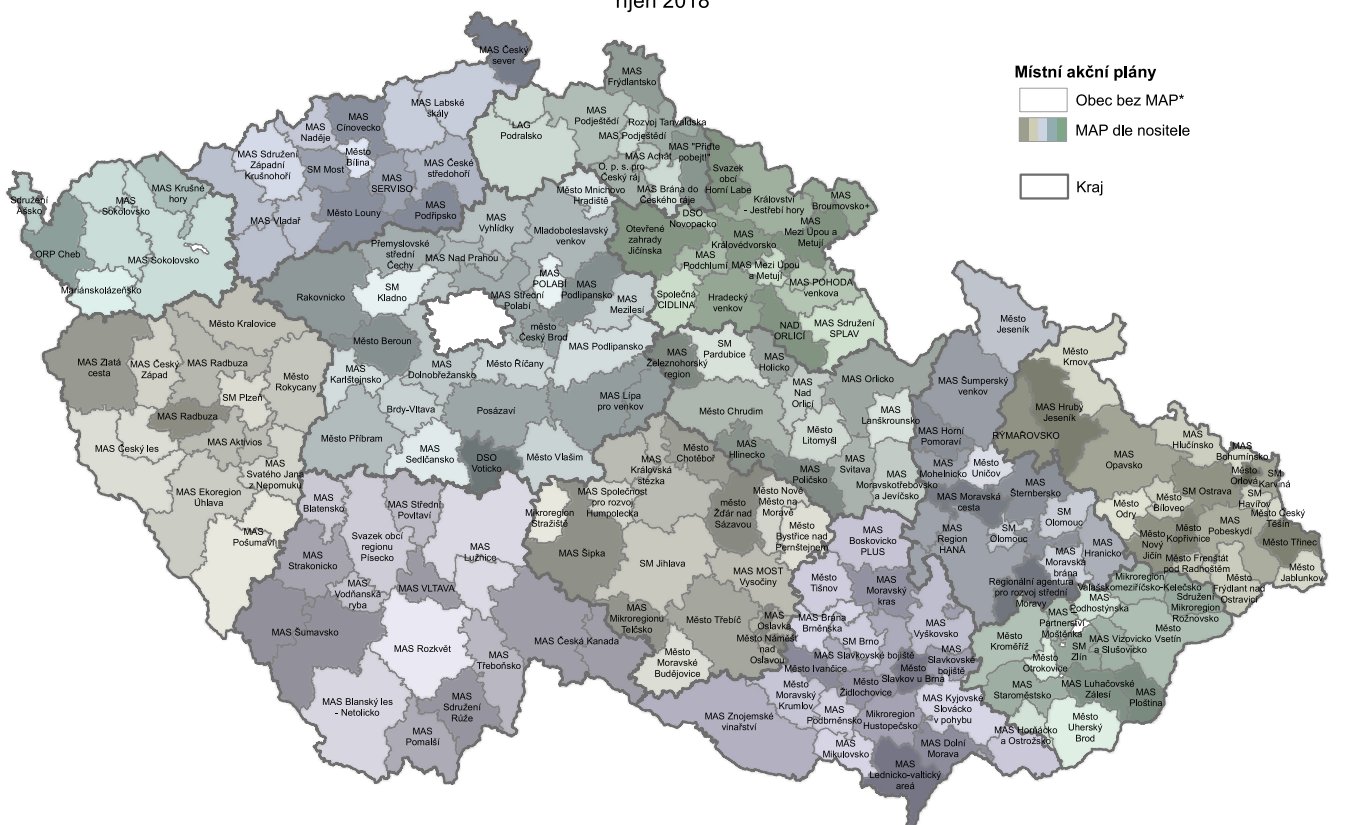
PhDr. Mgr. Václav Velčovský, Ph.D.

náměstek pro řízení sekce EU a ESIF

Nositelé Místních akčních plánů vzdělávání

říjen 2018

Místní akční plány

- Obec bez MAP*
- MAP dle nositele
- Kraj

Akční plánování v OP VVV

Vzdělávací soustava v České republice

Po roce 1989 prošlo řízení vzdělávací soustavy dvěma zásadními reformami. Původně odvětvové, centralistické řízení bylo v polovině 90. let více regionalizováno na úroveň tehdejších okresů. Další zásadní změna souvisela se vznikem vyšších územních samosprávních celků v roce 2000, kdy některé kompetence ze zrušených okresů přešly na kraje a některé naopak na obce s rozšířenou působností (ORP). Výsledkem je stav, kdy velmi záleží

na dané obci, jak ke vzdělávací soustavě přistupuje, zda je pouze formálním strážcem rozpočtu, anebo skutečně vykonává všechny role jako zřizovatel škol a školských zařízení.

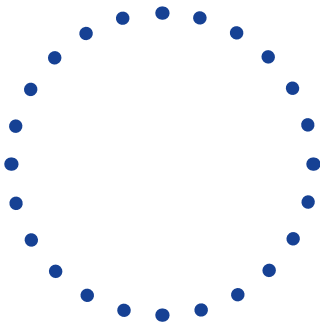
Míra decentralizace řízení naší vzdělávací soustavy je v mezinárodním měřítku velmi velká. Zajímavé je, že země, které dosahují ve srovnávacích testech PISA nejlepších výsledků, mají systém organizace vzdělávací soustavy podobný spíše

tomu, který zde byl na počátku 90. let. Hlavní aktivita zřizovatele v souvislosti s řízením škol se dnes omezuje na výběr ředitele a veškerá vzájemná komunikace se soustředí kolem financování a investic. Základní a mateřské školy přitom, zvláště v menších obcích, patří mezi nejvýznamnější instituce, které mají významný dopad na lokální komunity.

Akční plánování v OP VVV

Výše popsaný stav byl jedním z impulsů k podpoře aktivit umožňujících vybudování efektivního a udržitelného systému komunikace mezi zřizovateli, školami a dalšími organizacemi, které se podílejí na vzdělávání dětí a žáků s cílem zvýšit kvalitu vzdělávání v jednotlivých územích. K naplnění tohoto cíle zvolilo Ministerstvo školství,

mládeže a tělovýchovy (MŠMT) nástroj akčního plánování, které bylo ověřeno v zahraničních vzdělávacích systémech, a to zejména v kanadské provincii Ontario a Velké Británii. Financování tohoto nástroje umožnil Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, jehož je MŠMT Řídicím orgánem.

Cílem Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání (MAP) je zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání prostřednictvím systematického přístupu, akčního plánování, inovativních a inhibičních metod, ale především formou spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů. MAPy řeší kvalitu vzdělávání v návaznosti na aktuální změny vzdělávací politiky v České republice. Zaměřují se na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), na zajištění rovného přístupu ke vzdělávání, na rozvoj kompetencí dětí i na spolupráci mezi rodinou a školou.

Mezi hlavní cílovou skupinu MAPů patří děti a žáci do 15 let navštěvující zařízení pro včasnou péči, mateřské a základní

školy a zařízení neformálního a zájmového vzdělávání. Přestože jsou děti a žáci hlavní cílovou skupinou, jsou podpořeni především prostřednictvím pedagogických pracovníků, rodičů a dalších aktérů ve vzdělávání. Kvalifikovaný a motivovaný pedagog a rodič je nejučinnější nástroj pro rozvoj a pro dosažení kvality ve vzdělávání. Pedagogický lídr a informovaný rodič přináší dětem často navíc přidanou hodnotu v podobě vybavení klíčovými kompetencemi, aktivní funkční gramotnosti, morálních hodnot a zdravých životních postojů. Podpora dětí a žáků je směřována k dostupnosti vzdělávání pro všechny, k rozvoji potenciálu a k zažití úspěchu každého dítěte/žáka.

Výsledky a dopady MAPů

V roce 2018 mají jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností na území České republiky vybudovaný systém spolupráce mezi zřizovatelem, školami, vzdělávacími zařízeními, organizacemi poskytujícími sociální služby a dalšími partnery. Na základě této spolupráce a partnerství vznikají dohody nebo modely vedoucí ke zvýšení kvality vzdělávání. Následně jsou

jednotlivé aktivity realizovány v území a ve školách, čímž dochází ke zlepšení celého místního vzdělávacího systému.

Ke konkrétním výsledkům MAPů na základních školách patří nižší počet žáků opakujících ročník, nižší počet absencí a lepší studijní výsledky žáků. V mateřských školách se zvýšil počet dětí, a to i ze sociálně znevýhodněného prostředí, při za-

chování kvality poskytovaného vzdělávání. Důležitým výsledkem je i koordinace budování kapacit mateřských a základních škol a možnost zacílení výzev podle potřeb území v programech jednotlivých ministerstev, které poskytují dotace na budování kapacit škol a školských zařízení.

Pravděpodobně nejdůležitějším výsledkem dlouhodobé podpory v území

je však zvyšující se pozitivní hodnocení systémových kroků ze strany zřizovatelů, ředitelů i jednotlivých učitelů a zvyšující se důvěra rodičů v kvalitu škol. Lepší kompetence učitelů zvyšují jejich očekávání vzhledem ke vzdělávacím výsledkům žáků.

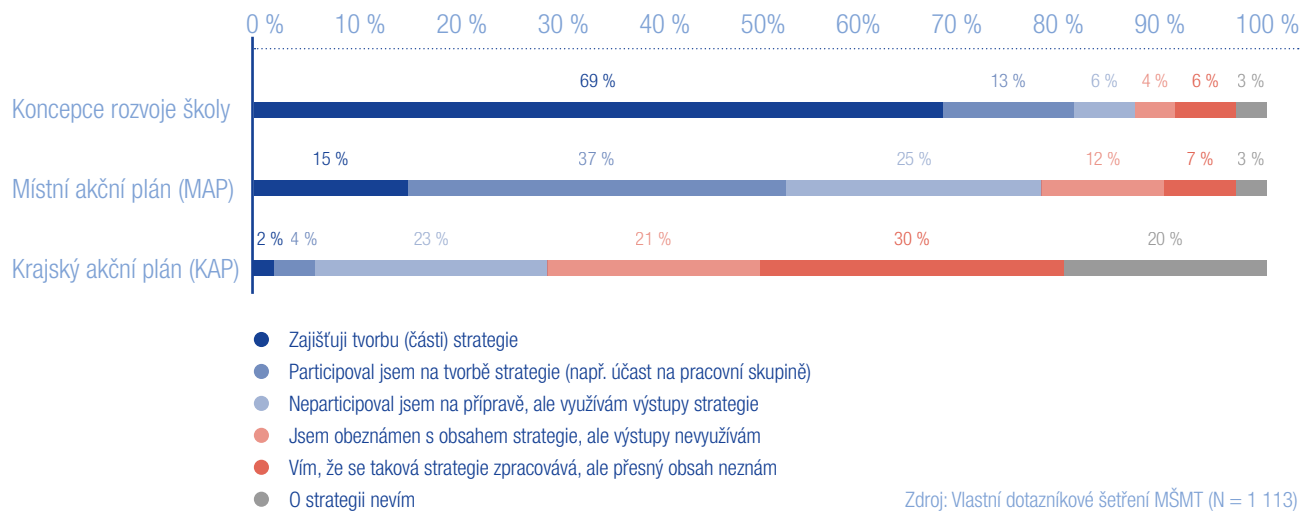
Slovy jednoho ze zřizovatelů škol: „Velmi intenzivně vnímám, že z pozice zřizovatele nestačí pouze zajistit, aby „nepršelo do školy“. Je třeba podporovat školy v tom, aby v nich mohla nadále vládnout pozitivní a přátelská atmosféra. Je třeba zachovávat dobré vztahy mezi dětmi, v rodinách i mezi kolegy v učitelském sboru, aby z našich dětí mohli vyrůst silní, sebevědomí a vyvrálí lidé.“ Toto pozitivní hodnocení potvrzuje i zřizovatel v obci s vyšší mírou sociálně znevýhodněných rodin: „Na počátku podpory integrace žáků ze sociálně znevýhodněných rodin byli někteří učitelé i ředitelé skeptičtí. Obávali se zhoršení situace ve třídách. Po pěti letech jak učitelé,

tak ředitelé, konstatují, že se obavy nenaplnily a situaci považují za stabilizovanou. Ve škole je bezpečno a ve třídách se dá bez problémů vyučovat.“

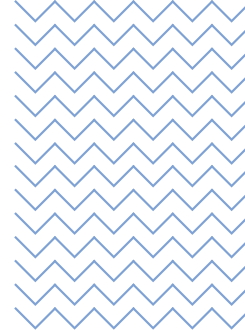
Během tří let se podařilo rozšířit nástroj akčního plánování na celé území ČR a zajistit tím diskuzi mezi řediteli, učiteli a zřizovateli o hodnotách vzdělávání a o možnostech zvyšování jeho kvality dle potřeb jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Místní akční plány jsou zpracovány téměř ve všech správních obvodech obcí s rozšířenou působností. Dle výsledků evaluačního šetření MŠMT je s ním obeznámeno 90 % zřizovatelů mateřských a základních škol a 97 % ředitelů jej zná a také často využívá ke své práci. Současně napomáhají cíleným investicím v území do infrastruktury i do rozvoje potenciálu učitelů, a to zejména skrze efektivní čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů.

„Je třeba zachovávat dobré vztahy mezi dětmi, v rodinách i mezi kolegy v učitelském sboru, aby z našich dětí mohli vyrůst silní, sebevědomí a vyvrálí lidé.“

Graf 1: Do jaké míry máte povědomí o následujících úrovních strategického plánování? (MŠ a ZŠ; vedení školy - ředitelé a jeho zástupci)

Spolupráce s Národní sítí Místních akčních skupin

Od roku 2015 jsou Místní akční skupiny jedním z realizátorů Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání. MAS jsou neziskové organizace složené ze zástupců místních veřejných institucí, samosprávy, drobných podnikatelů a neziskových organizací.

„Vedeme trvalý dialog o potřebách území, ve kterém pracujeme. Společně plánujeme a píšeme strategie rozvoje, které vznikají zespoda a v partnerství. Už patnáct let podporujeme chytré a inovativní nápady, spolupráci a síťování mezi jednotlivými odvětvími. Akční plánování ve vzdělávání tak synergicky doplnilo naše aktivity v ekonomických, sociálních a environmentálních oblastech, kterým se věnujeme. MAS dlouhodobě pracují se vzdělávacími institucemi a organizacemi v území, proto vidí realizaci MAPů jako přirozenou a nedílnou součást svých aktivit. Proces komunitního projednávání a zvaní různých aktérů k jednomu stolu je integrální součástí naší každodenní práce, proto i metoda práce na vzniku MAPů nám byla od začátku blízká,“ říká Markéta Pošíková, vedoucí Pracovní

skupiny Vzdělávání NS MAS (Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s.).

S ohledem na problémy a výzvy, kterým čelí a bude čelit český venkov, MAS dlouhodobě oblast vzdělávání vnímají jako klíčovou pro další rozvoj svých území. Vzdělávací aktivity je možné přirozeně propojovat a dosahovat tak pákového efektu:

- ve sladění záměrů v MAPech s výzvami MAS při naplňování a aktualizaci svých integrovaných strategií rozvoje území (SCLLD¹),
- v koordinovaném propojování investičních a neinvestičních aktivit s aspektem úspory a efektivity zdrojů,
- v podpoře zpřístupnění dalších zdrojů financování (např. šablony OP VVV, společné projekty a podpora systémových projektů v jejich místním dopadu).

MAS propojují a komunikují potřeby ve vzdělávání jak ze strany škol (pedagogů, ředitelů), tak z pohledu zřizovatelů, rodičů, podnikatelů, zástupců neformálního

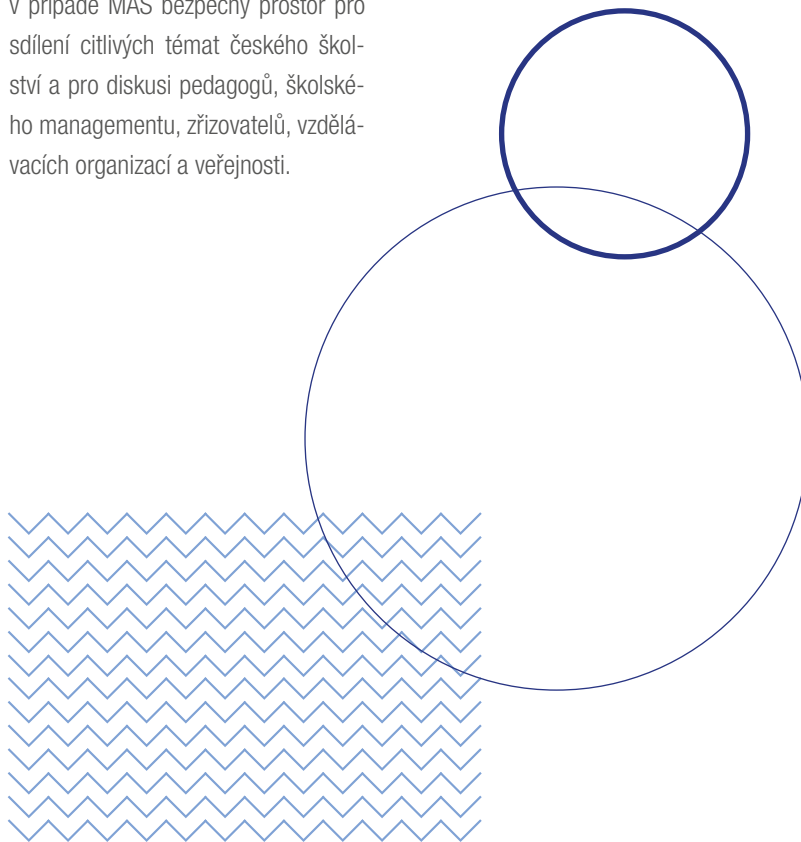
vzdělávání a dalších relevantních aktérů. Prostřednictvím dobře vedených procesů v MAPech si mohou učitelé, ředitelé škol, zřizovatelé, rodiče a další zájemci o vzdělávání společně vyměňovat názory, zkušenosti, mohou diskutovat, vzdělávat se a hledat cesty k řešení problémů. Dochází k uvolnění dříve často zablokované komunikace a k budování důvěry. Může mnohem lépe dojít k přímému přenosu informací zdola nahoru (regionální rozměr), ale i obráceně ve smyslu komunikace záměrů vzdělávací politiky školám (naplňování koncepcí a strategií na úrovni státu).

Prohlubována a rozšiřována je také spolupráce s dalšími institucemi a projekty na národní a krajské úrovni (např. Krajské akční plány, Česká školní inspekce, Agentura pro sociální začleňování, Národní institut dalšího vzdělávání, Post Bellum, vysoké školy, krajské úřady, obce s rozšířenou působností nebo poskytovatelé sociálních služeb).

¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Nejvýznamnější přínosy MAS v místním akčním plánování

- Jsou hybateli pozitivní změny v oblasti vzdělávání – MAS řeší téma vzdělávání ve svých strategiích a vytváří potřebná partnerství nejen mezi aktéry ve výchově a vzdělávání dětí a žáků.
- MAS díky svojí detailní znalosti území a díky dlouhodobé důvěře, kterou disponují, pomáhají zvyšovat absorpční kapacitu tak, aby se evropské finance na rozvoj vzdělávání dostaly i do poslední malotřídky na malé vesnici.
- MAS propagují oblast vzdělávání pro širokou veřejnost žijící na venkově.
- MAS zajišťují přirozený přenos dobré praxe a strategické plánování v území. Pořádají pravidelné semináře pro vedení škol a pedagogy. V MAPech pořádají lokální konference a propojují různé aktéry v oblasti vzdělávání a práce s mládeží, kteří doposud neměli potřebu ani prostor pro spolupráci. Posilují regionální soudržnost, tradice a místní jedinečnost.
- Objevují a zviditelňují místní lídry v souladu s posilováním prestiže škol, vzdělávacích zařízení a vzdělávacích aktivit pro trvalý rozvoj venkovského prostoru.
- Trvale pracují na zvyšování odbornosti a profesionality v území.
- MAP doplnil chybějící článek k efektivní komunikaci a řízení regionálního školství mezi MŠMT a regiony. Vytvořil v případě MAS bezpečný prostor pro sdílení citlivých témat českého školství a pro diskusi pedagogů, školského managementu, zřizovatelů, vzdělávacích organizací a veřejnosti.

„Chci poděkovat Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy za šanci prokázat, že MASky mohou výrazně pomoci s rozvojem vzdělávání na venkově. Těším se, že příště rozšíříme aktivity MAPů ještě více do oblasti celoživotního vzdělávání, především pro ekonomicky aktivní občany ve věku 30-60 let. V tom vidím jeden z klíčů k budoucnosti venkova.“

Ing. Jiří Krist

předseda Výboru Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z.s.

Role MAPů ve strategickém rozvoji škol je klíčová

Z pohledu projektu Strategické řízení a plánování ve školách a v územích (SRP) je jednou z důležitých podmínek rozvoje kvality vzdělávání ve školách podpora ředitelů – lídrů. Pedagogický leadership je způsob vedení, při kterém se mise (poslání školy, účel její existence) a vize (konkrétní představa o tom, jaká by škola měla a chtěla být) transformují do osobních cílů všech zapojených aktérů, především učitelů, ale i nepedagogických pracovníků, a stávají se součástí jejich profesní identity jako zástupců dané školy. Osobní příklad ředitele, který má jasnou představu o tom, jak by škola měla fungovat a jaké cíle plnit, usilovně pracuje na jejím naplnění, dokáže inspirovat a pro svou představu nadchnout, pozitivně působí na morálku, motivaci a profesní výkon zaměstnanců školy.

Autentický lídr mezi řediteli je takový, který nesleduje pouze své osobní cíle, ale který svoji roli vnímá jako službu pedagogům, dětem a žákům a jejich rodičům, pro které vytváří co nejlepší podmínky vzdělávání. Je přitom citlivý k potřebám a vizím

nejen komunity okolo vlastní školy, ale také širšího společenství, má zájem na rozvoji vzdělávání v regionu, aktivně se na něm podílí a podporuje jej. Pedagogický leadership není tedy čistě administrativním nebo odborným, ale spíše sociálním procesem, který vtahuje širší komunitu do fungování a rozvoje školy.

V tomto procesu je klíčová role MAPů jako středního článku strategického rozvoje vzdělávání. Umožňuje propojit jednotlivé aktéry v území (školy, zřizovatele, spolky, soukromé subjekty, veřejnost), uchopit jejich dílčí strategické vize a transformovat je do vizí společných pro celé území. Zapojení do MAPů podporuje výměnu informací, komunikaci konkrétních potřeb i vzájemných představ o cílech rozvoje vzdělávání v území, umožňuje společné řešení problémů a výměnu dobré praxe. Vzniká tak sdílená, informačně dobře podložená a autentická (vycházející z potřeb zdola) představa o kvalitě škol v regionu a o způsobech, jak tuto kvalitu společnými aktivitami podporovat. Díky tomu je to vize reálná a živo-

taschopná, opírající se o znalost potřeb v územích, ale také o zkušenosti při komunitním plánování a strategickém řízení.

Projekty MAPů pomohly vyhledat přírozené pedagogické lídry mezi učiteli a řediteli, ale také místní aktéry působící mimo školský systém (např. v neformálním vzdělávání), kteří mají zájem na rozvoji škol a mají kapacity jej podpořit. Účast na tvorbě MAPů prohloubila zájem zřizovatelů o kvalitu jimi zřizovaných škol, zvýšila jejich informovanost o potřebách škol a posílila jejich roli garanta kvality vzdělávání, který nese hlavní zodpovědnost za pedagogický proces. Spolupráce v MAPEch naučila místní aktéry vnímat problematiku vzdělávání z mnoha různých perspektiv. Díky MAPům byly vytvořeny podmínky pro zajištění srovnatelné kvality škol v daném regionu. Zapojení různých subjektů nabízejících specializovanou podporu školám do procesu místního akčního plánování vytváří komplexní nabídku, která školám pomáhá efektivně naplňovat strategické vize a cíle a rozvíjet pedagogický leadership. V územích byla vytvořena partnerství, která svou

životaschopností dalece přesahují rámec samotných projektů MAP.

Projekt SRP podpořil procesy místního akčního plánování prostřednictvím vzdělávání a metodického vedení příjemců IPO MAP (inspiromaty, Postupy MAP II, konzul-

Internetové stránky
věnované Místním akčním
plánům rozvoje vzdělávání:
www.mapvzdelavani.cz

tace), vytvářením příležitostí pro pravidelné setkávání v Centrech podpory (informační setkání, místní konference) a zprostředkováním komunikace mezi aktéry MAPů a MŠMT. Aktivně se podílí na komunikaci

priorit rozvoje vzdělávací politiky z vyšších úrovní (MŠMT, kraj) do území a zprostředkovává potřeby škol a území směrem k ministerstvu (např. prostřednictvím analýzy strategických rámců MAPů v krajích). Takto předávané informace slouží na jedné straně k porozumění širších strategických vizí ministerstva aktéry v územích a na druhé straně umožňují efektivní plánování systémových opatření na úrovni MŠMT, např. ve formě šablon nebo dalších výzev OP VV. Pomáhá tak nejen metodicky jednotně uchopit procesy místního akčního plánování rozvoje vzdělávání v územích, ale dává místním aktérům příležitost ovlivnit podobu reálných opatření, která budou ze strany MŠMT podpořena.

Mgr. Petr Valenta, Ph.D.
projektový manažer

Příklady

dobré

praxe

Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Chomutov

Název projektu:

Tvorba místního akčního plánu rozvoje
vzdělávací soustavy na Chomutovsku

Příjemce:

MAS Sdružení Západní Krušnohoří, z.s.

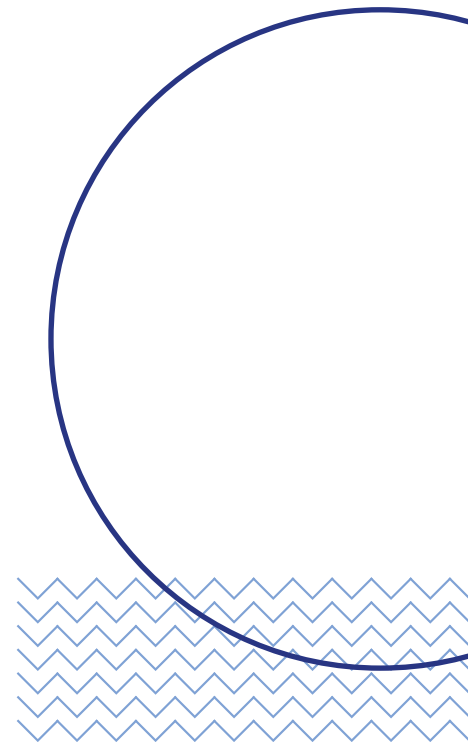
Doba realizace:

1. 1. 2016 - 31. 12. 2017

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000042

**Projekt byl podpořen dotací v celkové
výši 3 814 104 Kč, z toho příspěvek
EU činí 3 241 988 Kč.**

Seminář k matematické pregramotnosti. Zdroj: archiv projektu

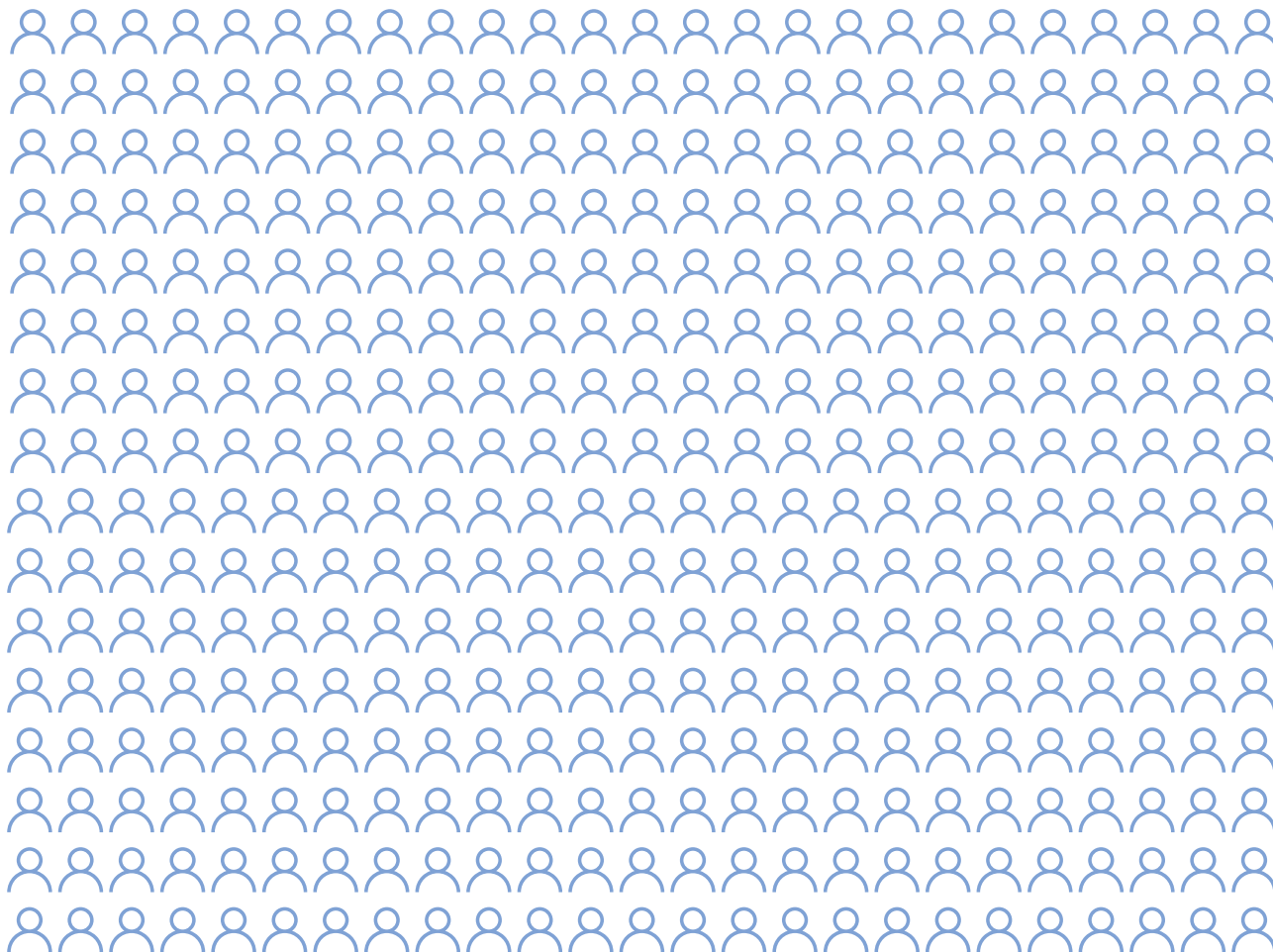
Hlavním cílem chomutovského Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání bylo přesvědčit co nejvíce partnerů, že svým zapojením do projektu mohou dosáhnout pozitivních změn v oblasti vzdělávání. MAP chtěl v první řadě všem zapojeným subjektům nabídnout konkrétní možnosti, jak těchto změn docílit, např. nabídkou vzdělávání šitého na míru, budování kapacit, exkurzí, možnosti pilotního zakoupení pomůcek a metodických materiálů, poskytování fundraisingové podpory, apod. Realizátoři MAPu se tak snaží navázat na úspěšné ak-

tivity z minulých let s tím, že budou efektivně využívat již existující data a výstupy.

Struktura projektu vznikala postupně. Nejdříve bylo vytvořeno široké Partnerství MAP sestávající z mateřských a základních škol a jejich zřizovatelů, zástupců rodičů, nevládních neziskových organizací, poskytovatelů sociálních a prarodinných služeb, zájmového a neformálního vzdělávání, zástupců Kraje a KAPu a dalších partnerů. Toto široké partnerství se dále rozdělilo do šesti tematických pracovních skupin: PS předškolní vzdělávání, PS matematická

gramotnost a rozvoj digitálních kompetencí, PS čtenářská gramotnost a kulturní povědomí, PS inkluze, PS kariéra a polytechnika a PS cizí jazyky.

„Realistický přístup a jasně komunikované cíle projektu vedly k vytvoření velmi dobré atmosféry konstruktivní spolupráce v partnerství. Za nejpřínosnější považujeme aktivity, v rámci kterých docházelo k setkávání zástupců z různých institucí a obcí, kdy si pod naším vedením samotní učitelé a další partneři v diskuzi identifikovali potřeby, vytyčili cíle a hledali způsoby,

**Plánování a budování kapacit
se účastnilo přes 400 osob.**

jakými jich dosáhnout, a také si v jejich rámci mohli co nejpřesněji formulovat své požadavky na změnu,“ popisuje koordinátor MAPu Karel Straka.

Setkávání členů MAPu probíhalo různými způsoby od komunikace na úrovni řídicího výboru partnerství přes setkávání jednotlivých partnerů v tematických pracovních skupinách, na seminářích, workshopech, místních parlamentech nebo také nově v rámci tzv. EdCampů. Nedílnou součástí byla komunikace prostřednictvím webových stránek www.mapchomutovsko.cz.

„EdCampy jsou novým nástrojem sdílení dobré praxe. Spočívají v zapojení místních osobností, které předávají svoje zkušenosti menšímu okruhu zájemců. Pro prezentující byly EdCampy často první zkušeností, kdy měli ostatním předávat své know-how a obhajovat své poznatky. Ačkoli se toho velmi obávali, všichni zvládli svoji roli výborně a byli tak inspirací pro další kolegy. Šlo tak mimo jiné o podporu leadershipu a sebevědomí učitelů a ředitelů. Díky této akci byl MAP následně vnímán jako místní záležitost, a ne jako něco importovaného,“ popisuje novou formu sdílení dobré praxe Karel Straka.

Za velký přínos považuje mimo jiné i to, že učitelé nemuseli na setkání pracovních skupin vždy individuálně dojíždět do jiných měst, ale setkávali se přímo v místě s ko-

legy, kteří řeší obdobné problémy. Během pracovních skupin se tak otevíral prostor pro navázání konkrétních forem spolupráce mezi učiteli, školami, i spolupráce interdisciplinární. Bylo zahájeno sbližování státních a soukromých škol a podobně si k sobě začali hledat cestu i zástupci formálních a neformálních spolků.

„Za pozitivum považuji v neposlední řadě to, že se nám částečně podařilo narušit despekt ke strukturálním fondům a projektům obecně. Klíčové bude nyní implementovat naplánované. U škol i zřizovatelů se nám podařilo získat důvěru v to, že plán není samoučelný, nezůstane na papíru, ale je cestovní mapou, podle které budeme směřovat ke kýženým změnám. Tuto důvěru nesmíme zklamat.“ uzavírá koordinátor MAPu Karel Straka.

„Realistický přístup a jasně komunikované cíle projektu vedly k vytvoření velmi dobré atmosféry konstruktivní spolupráce v partnerství.“

Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava

Název projektu:

MAP ORP Ostrava

Příjemce:

Statutární město Ostrava

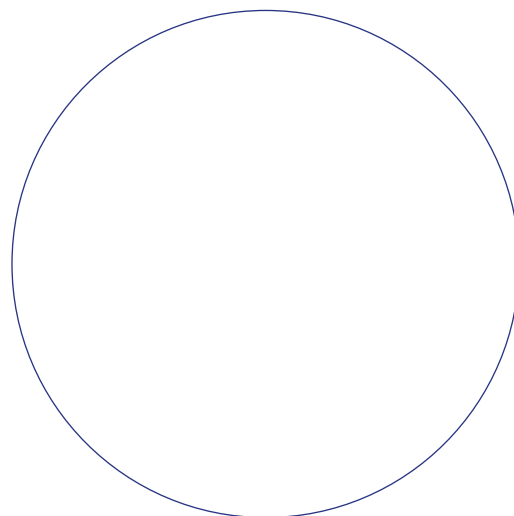
Doba realizace:

1. 1. 2016 - 31. 12. 2017

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000117

**Projekt byl podpořen dotací v celkové
výši 3 701 740 Kč, z toho příspěvek
EU činí 3 146 479 Kč.**

Jazyková učebna – Základní škola Šenov. Zdroj: archiv projektu

Ostravský Místní akční plán rozvoje vzdělávání je vytvořen a funguje zejména na principu partnerství. Řeší především místně specifické problémy a potřeby v oblastech předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání. Nejdůležitější je, že funguje ve spolupráci s relevantními partnery v území s ohledem na potřebnost, naléhavost a lokální přínosy. Na úrovni obce s rozšířenou působností Ostrava chyběla potřebná koncepce či strategie vzdělávací politiky, partnerská spolupráce a komunikace zřizovatelů, škol, vzdělávacích institucí a dalších

partnerů. MAP umožnil začít komunikaci mezi těmito subjekty a sdružovat je.

„Pozitivně hodnotíme řadu výstupů MAPu. Například dohody o prioritách v území, realizaci demografické studie celého ORP, profil začínajícího pedagoga, místní plán inkluze v oblasti vzdělávání a stanovení strategických kroků vedoucích k rozvoji kvalitního a inkluzivního vzdělávání a zejména nastartování spolupráce, komunikace, výměny zkušeností, sdílení odbornosti a prohlubování partnerství mezi subjekty v oblasti vzdělávání a veřejností v rámci celého ORP,“ říká Sylva Sládeč-

ková, vedoucí odboru školství a sportu Magistrátu města Ostravy, a pokračuje: „Velmi se nám osvědčily workshopy seznamující s novými inovativními metodami vzdělávání, jako je například matematika profesora Hejného, jazykové vzdělávání – CLIL nebo čtenářská gramotnost – školní knihovny, kterých se zúčastnila nejen pedagogická, ale i rodičovská veřejnost.“

V rámci projektu MAP se velmi osvědčilo rozmanité složení pracovních skupin, kde se setkávají například zástupci škol a jejich zřizovatelů, zástupci zájmových a neziskových organizací nebo zástupci

vysokých škol. Uvedené složení umožňuje komplexní pohled na společné vzdělávání, což se promítlo do akčního plánu a zejména do sestavení priorit a potřeb organizací tak, aby společné vzdělávání bylo pro školy a jejich žáky smysluplné a realizovatelné. Výsledky jsou pak velmi zajímavé nejen pro zřizovatele, nýbrž i pro zástupce vysokých škol a dalších subjektů včetně rodičů.

Úspěch zaznamenaly také kulaté stoly, u kterých se řešilo, jak vzdělávání budoucích pedagogů více přiblížit praxi a skutečným potřebám jednotlivých stupňů škol. Vytvořeny byly základy predikované koncepce školství a vzdělávání v rámci jednotlivých měst a obcí, zřizovatelů.

„Tím nejcennějším na tvorbě MAPu byly možnosti setkávání. Naskytla se ojedinělá příležitost diskutovat veřejně a otevřeně o problémech ve vzdělávání, které trápí pedagogickou veřejnost. Mohli jsme hovořit přímo s kompetentními zástupci jednotlivých stupňů vzdělávání, zřizovateli, odborníky z oblasti vzdělávání i z řady budoucích zaměstnavatelů. Při konfrontaci názorů, problémů i pozitivních stránek vzdělávání docházelo k významné formě spolupráce, která se v minulosti z různých důvodů nerealizovala. Došlo k obohacení všech zúčastněných stran a k navázání spolupráce na všech úrovních vzdělávání,“ hodnotí realizaci MAPu Sylva Sládečková

a na závěr dodává: „Velmi důležité je pokračovat ve spolupráci jednotlivých subjektů, veřejnosti a zřizovatelů, aby bylo možné reagovat na slabá místa, rozvíjet a podporovat vzdělávání a spolupráci a společnými silami nacházet východiska, jak řešit problémy, které se v rámci vzdělávání vyskytují. Jedním z nejdůležitějších přínosů je výměna zkušeností dobré praxe, která by se určitě neměla v budoucnosti zastavit.“

**Do projektu se zapojilo 83 % škol
z území ORP Ostrava.**

Místní akční plán rozvoje vzdělávání Městské části Praha 3

Název projektu:

Místní akční plán rozvoje vzdělávání Městské části Praha 3

Příjemce:

Městská část Praha 3

Doba realizace:

1. 11. 2016 - 31. 10. 2018

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000794

**Projekt byl podpořen dotací v celkové
výši 3 782 632 Kč, z toho příspěvek
EU činí 1 891 316 Kč.**

STEM projekt 2016. Zdroj: archiv projektu

Městská část Praha 3 realizovala projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání od listopadu 2016 do konce října 2018. Jednoznačným přínosem pro všechny zúčastněné partnery bylo především vytvoření takového prostředí, ve kterém je sdílení informací a příkladů dobré praxe rozhodujícím prvkem, který předznamenává smysluplný rozvoj na všech úrovních vzdělávacího procesu.

Projekt měl zásadní význam v posílení role informačních technologií při sdílení příkladů dobré praxe. Odborná i široká veřejnost díky němu získala několik užitečných

online nástrojů, jako např. elektronický publikační systém, veřejné webové portály včetně speciálního vyhledávacího nástroje pro zájmovou činnost, elektronický systém práce s daty, které mohou školy využít nejen pro projektovou, ale také pro běžnou školní činnost, a další. Na portálech www.skolypraha3.cz a www.volnycas.praha3.cz je publikováno více než 1 700 příspěvků se zkušenostmi a příklady dobré praxe.

„Rodiče oceňují zejména zpřístupnění elektronického vyhledávače zájmových činností, ve kterém mají volnočasové organizace možnost nabízet své služby. Za

další pozitivum v souvislosti s informačními technologiemi považují to, že významně stoupla digitální gramotnost učitelů a vedení škol a že bylo zavedeno cloudové řešení informačních toků a prezentační výsledků,“ říká Milan Hausner, vedoucí oddělení školství. V rámci MAPu se mohly školy také zapojit do projektu zaměřeného na zvýšení bezpečnosti užívání internetu a kybernetické bezpečnosti vůbec. Všechny zapojené školy získaly odpovídající etiketu EUN eSafety Label+.

Ve značné míře se realizátoři projektu MAP podíleli na uskutečnění první me-

zinárodní konference projektu STEM by ART, která se věnovala problematice výuky přírodních věd, techniky a matematiky pomocí umění (viz odkaz stem.lupacovka.cz/full-content-of-project-stem). Mezi užitečné aktivity se řadí i tzv. benchlearning, učení na základě příkladů dobré praxe, a to v oblasti společného testování matematické a přírodovědné gramotnosti.

V čele projektu MAP městské části Praha 3 stál Řídicí výbor, který prostřednictvím realizačního týmu zajišťoval aktivity v celkem 8 prioritách. Na jejich plnění se podílely čtyři pracovní skupiny - pro základní školy, mateřské školy, neformální vzdělávání a investice. Tyto týmy se scházely pravidelně a definovaly úkoly na další období. Jejich součástí byli také externí pracovníci, kteří řešili dílčí úkoly z různých oblastí. „MAP přinesl do práce odboru školství mnoho pozitivního, byť za cenu značných administrativních problémů. Spolupráce všech aktérů a zejména rozsah aktivit by bez projektu nebyl možný v takové míře,“ popisuje spolupráci Milan Hausner.

Portál www.skolypraha3.cz. Zdroj: archiv projektu

**Díky tomuto projektu
proběhlo 46 akcí různého
zaměření, kterých se celkem
zúčastnilo 980 osob.**

Místní akční plán vzdělávání ORP Šumperk

Název projektu:

MAP vzdělávání ORP Šumperk

Příjemce:

MAS Šumperský venkov, z. s.

Doba realizace:

1. 4. 2016 - 31. 3. 2018

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000346

**Projekt byl podpořen dotací v celkové
výši 3 705 912 Kč, z toho příspěvek
EU činí 3 150 025 Kč.**

Rodilý mluvčí do škol. Zdroj: archiv projektu

„Naše původní představa spočívala v tom, že každá mateřská a základní škola je něčím jedinečná a může být pro ostatní školy v regionu příkladem dobré praxe, může jim něco nabídnout a může díky tomu dojít k rozvoji spolupráce mezi jednotlivými školami. Snažili jsme se vybudovat systém spolupráce mezi zřizovatelem, školami, rodiči, vzdělávacími zařízeními, organizacemi poskytujícími sociální služby a dalšími partnery, protože zapojování všech cílových skupin do jednotlivých fází plánování rozvoje vzdělávání je důležité,“ popisuje projektová manažerka Bronislava

Janičková. Postupně se do projektu zapojovaly další organizace, například rodinná centra, soukromé instituce i zcela specifická lesní školka, a došlo k prohloubení spolupráce s místními středními školami i místními zaměstnavateli.

V průběhu projektu Místní akční plán vzdělávání ORP Šumperk vzniklo 6 pracovních skupin se zaměřením zejména na matematickou a čtenářskou gramotnost nebo předškolní vzdělávání a péči. Na pracovních skupinách se řešila klíčová témata, jako jsou dostupnost, inkluze, kvalita a rozvoj kompetencí dětí a žáků v po-

„Zapojování všech cílových skupin do jednotlivých fází plánování rozvoje vzdělávání je důležité.“

lytechnickém vzdělávání. „Veškeré aktivity jsme organizovali s ohledem na spolupráci dvou a více institucí (státních i soukromých škol), popřípadě potenciálních zaměstnavatelů a nestátních neziskových organizací v regionu. Jako optimální propojení všech cílových skupin se nám jevílo pořádání Veřejných projednávání strategie regionálního školství. Každé jednání musí mít svůj řád, obsah, jasný cíl a výstup. V opačném případě ztrácí jednání smysl a účastníci motivaci,“ říká Bronislava Janíčková.

Velký zájem byl o zavádění aktivit na podporu polytechnického vzdělávání (ře-

mesla, legorobotika, problematika kyberšikany). Osvědčila se také podpora rodilých mluvčích ve výuce nebo zavádění nových metod, například metoda Hejného, CLIL, metoda kritického myšlení aj. Za zmínku stojí rovněž navýšení a zkvalitnění volnočasových aktivit a podpora místně zakotveného učení. „Abychom více zapojili rodiče dětí a žáků, uspořádali jsme pro ně několik

odborných přednášek. Pro ředitele škol a zřizovatele jsme zase připravovali pravidelná setkávání,“ vyjmenovává Bronislava Janíčková a pokračuje: „Ve spolupráci se školami jsme také zorganizovali několik pilotních projektů s klíčovými aktivitami, o které se nejvíce zajímali zřizovatelé i školy.“

98

Příklady pilotních projektů

„Poznávej svět, poznej povolání“

Díky tomuto projektu mohou děti z mateřských škol nahlédnout do světa techniky a polytechnického vzdělávání a poznávají svět dospělých vzhledem k jednotlivým profesím, jež mohou v dospělosti vykonávat. Aktivity se v pilotním projektu zúčastnilo téměř 500 dětí.

„Rodilý mluvčí do škol – podpora aktivní výuky cizích jazyků“

Rodilý mluvčí byl jako školní asistent zapojen do výuky a života školy tak, aby se s ní co nejvíce sžil, navázal zde neformální kontakty a vazby, komunikoval s žáky i pracovníky školy a stal se přirozeným členem týmu pedagogických pracovníků školy. Jeho zapojení bylo zároveň přípravou na realizaci metody CLIL s cílem co nejvíce přirozenějšího a nejšířšího nastavení cizojazyčného prostředí.

**Do projektu
se zapojilo 98 %
škol z území
ORP Šumperk.**

Přínos akčního
plánování
ve vzdělávání
očima
zapojených
aktérů

„Pokud věříte tomu, že mimoškolní aktivity jsou nedílnou součástí vzdělávání, pak je vhodné, aby formální a neformální do sebe zapadalo. Mám osobní zkušenost s tím, že když se povede posadit ředitele škol, DDM, muzeí, knihoven, galerií, zástupce neziskových organizací, starosty i podnikatele kolem jednoho stolu, můžete společně přijít na to, co je zapotřebí v území řešit a kdo si to vezme na starosti.“

Ing. Aleš Sedláček
předseda České rady
děti a mládeže

„Akční plánování určitě smysl má, ale musí k němu být správné kompetence, časová, místní a politická provázanost napříč strukturami i dotačními tituly, musí fungovat mechanismy a nástroje, jak akční plánování nemít jen na papíře, ale mít možnost ho realizovat v praxi.

Vytvářet síťovací platformy, kde se scházejí lidé a spolu diskutují o vzdělávání v území a plánují společné cíle, to je jistě záslužné a díky tomu jsme si ORP zmapovali, nicméně k bodu A (plán, papír) se také musí přidat bod B (tzn. návaznost, realizace, dlouhodobost a udržitelnost).“

Ing. Vlastimil Pícek

starosta města

Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

„Díky místnímu akčnímu plánu v ORP Svitavsko se nám podařilo nadefinovat možnosti spolupráce jednotlivých škol v území. Podařilo se nám uspořádat v minulosti několik vzdělávacích seminářů pro pedagogické pracovníky i rodiče. V současnosti se dle potřeb území zaměřujeme na nadané žáky, kterým chceme poskytnout kvalitní podmínky pro jejich rozvoj.“

Mgr. David Šimek
starosta města Svitavy

„Realizací MAPů dostali ředitelé a pedagogové možnost vzájemně spolupracovat a také mohou převzít svůj díl zodpovědnosti za potřebnou proměnu základního školství v regionu. Problém je, že někdy s touto možností neumí nakládat.“

Radek Zeman

starosta města Luže

**„Přínos místních akčních plánů je velký.
Konečně došlo k zacílení a řešení konkrétních
lokálních problémů ve vzdělávání.“**

Martina Lacmanová
starostka města Chrást

„Česká školní inspekce se při hodnocení kvality škol zaměřuje také na řadu aspektů, které jsou spojeny s koncepcí a strategií školy a jejím souladem s potřebami jak kraje, tak i regionu. Kromě toho se zaměřujeme na úroveň spolupráce s dalšími aktéry v místě, na kvalitu komunikace s rodiči, zřizovatelem a i dalšími partnery školy. Všechny tyto parametry jsou vhodným vstupem právě pro diskuzi mezi různými účastníky, například v rámci realizace místních akčních plánů. Pokud aktivity v těchto platformách neprobíhají pouze formálně, mohou se stát pro jednotlivé zapojené školy nejen zdrojem inspirace, ale také příležitostí pro sdílení zkušeností při zvládání nelehké úlohy, kterou přináší současné výzvy ve vzdělávání.“

Mgr. Tomáš Zatloukal, MBA
Ústřední školní inspektor

„Přínos místního akčního plánování vidíme především v blízkosti lidí z MAPů k základním a mateřským školám. Zaměstnanci v MAPu mohou operativně reagovat na konkrétní potřeby dětí a pedagogů, které jsou specifické pro každý region. Díky tomu se již i předškolní děti v malých venkovských školkách dostávají k zajímavým projektům a mohou rozvíjet polytechnickou gramotnost a pochopení technického světa kolem nás.“

Barbora Vítová

Spoluautorka Malé technické univerzity

„Přínos akčního plánování ve vzdělávání vnímám především v tom, že umožnilo pravidelné setkávání místních aktérů ve vzdělávání, kteří by se jinak nesečkali a neměli možnost sdílet informace a společně řešit problémy a výzvy v rámci lokálního vzdělávacího systému. Zapojení různých aktérů umožnilo vydefinování sdílených priorit a opatření na ně reagujících.

Díky shodě aktérů je vyšší pravděpodobnost, že navržená opatření budou realizována způsobem, který umožní dosažení stanovených cílů.

Je také velkým přínosem pro sladění náhledu místních aktérů na konkrétní témata, která jsou v souvislosti se vzděláváním celospolečensky řešena (např. inkluzivní vzdělávání).“

PhDr. Lenka Felcmanová, Ph.D.

Katedra speciální pedagogiky Pedagogické
fakulty Univerzity Karlovy

„Z pozice rodičů vidíme velký přínos zejména ve vzdělávacích akcích, kterých se účastníme. Obzvláště nám pomáhají praktické rady a doporučení (literatura, pomůcky, hry atd.) od přednášejících. Oceňujeme maximální vstřícnost lektorů ke konkrétním dotazům rodičů, a to i s ohledem ke speciálním potřebám každého dítě. Budeme rádi, pokud budeme mít možnost zapojit se do dalších vzdělávacích akcí MAPu.“

Biškovi

zástupci rodičů v řídicím výboru

„Velice jsem uvítala výjezdy do MŠ v Říčanech, odkud jsem do naší školky přivezla nápady pro polytechnickou a environmentální výchovu. Seznámila jsem se s fungující lesní školkou a budu se těšit na jaro, až začneme s dětmi a rodiči vytvářet přírodní zahradu. Děkuji.“

Jana Řehořová
ředitelka MŠ Mcery

„Během Inspirativních kaváren jsem dostal možnost setkat se s podobně smýšlejícími lidmi, kteří řeší podobné problémy a snaží se v podstatě o totéž, tedy o kvalitní a smysluplné vzdělávání. Člověk má najednou pocit, že ve své snaze a svém počínání není osamocen a může ještě stále najít v ostatních sílu a inspiraci. Díky za to!“

Ivan Mezlík

zástupce ředitele ZŠ a MŠ Komenského, Nymburk

„S MAS Podlipansko jsem blíže poznal Železnohorský region, který máme téměř „u nosu“, přesto jsme jej opomíjeli. Díky výjezdu MAP jsme získali nové přátele - ředitele, učitele místních škol. Poznali jsme, jak na lokálně ukotvené učení. Železné hory se staly oblíbeným cílem našich školních výletů.“

Vlastimil Procházka

ředitel ZŠ a MŠ Vrbová Lhota

„Každá akce, které jsem se zúčastnila, byla pro mě inspirující a obohacující. MAP propaguje pedagogickou práci a profesi, což je v dnešní době velice důležité. Spolupráce s MAP přispěla ke vzniku nových přátelství, podpoře koležičtství a spolupráci s dalšími školkami v okolí. Děkuji.“

Leona Kaiprová

ředitelka MŠ Kostelní Lhota

Kontaktní údaje OP VVV

opvvv.msmt.cz

opvvv@msmt.cz

OP VVV - Místní akční plány rozvoje vzdělávání

Pojďme se bavit o vzdělávání na regionální úrovni

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

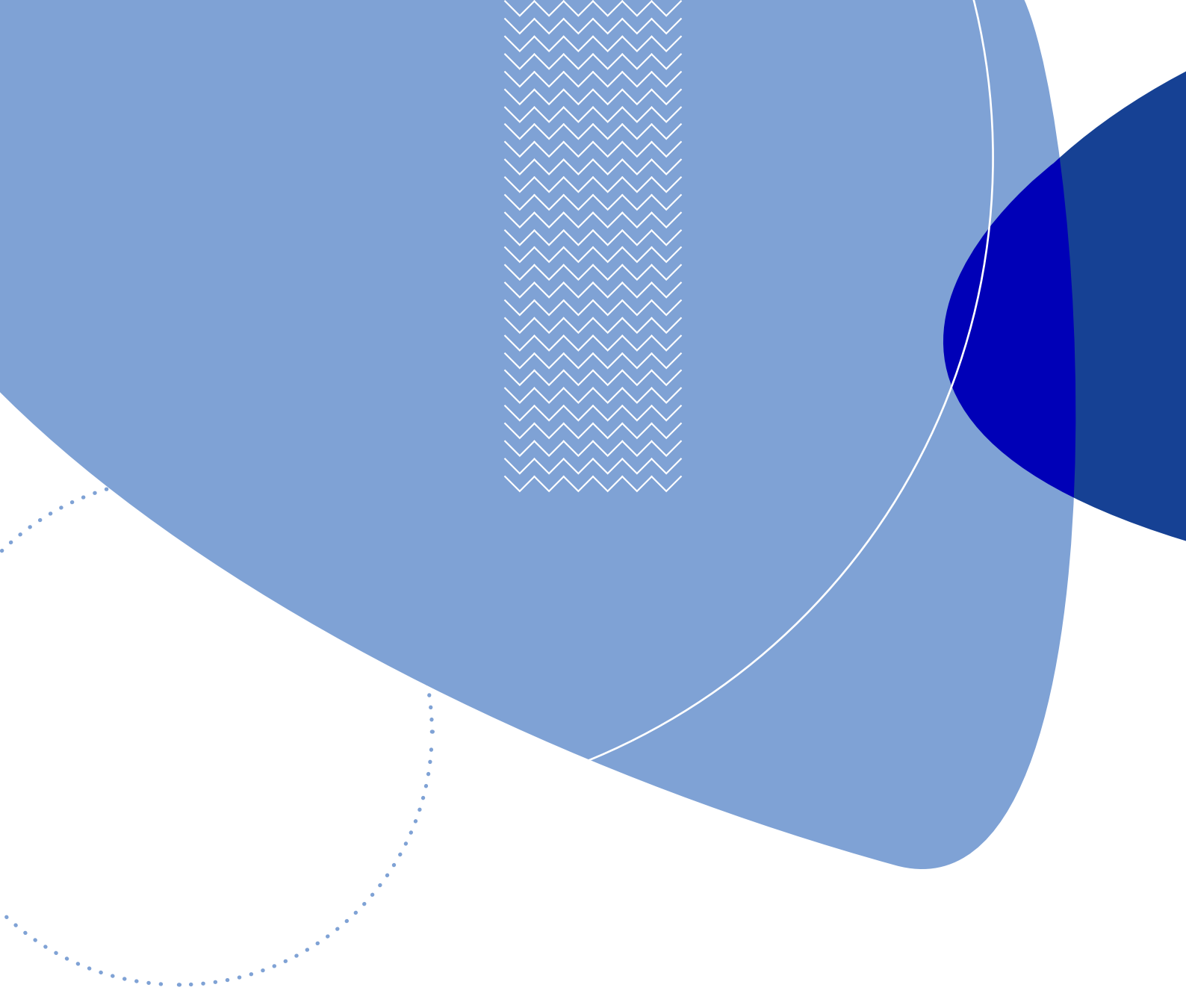
Redakce: Harfa Office Park, Českomoravská 2420/15, 190 00 Praha 9

Kontakt na redakci: opvvv@msmt.cz

Vydání první

Praha 2018

Bezplatná distribuce

opvvv.msmt.cz